

Av.Zühal SİRKECİOĞLU DÖNMEZ
Bestekar Sk.49/5 Kavaklıdere/ANKARA
Tel-3124661814 Fax-3124269986

ANKARA . İDARE MAHKEMESİNE

E.2020/

DAVACI : TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Başkanlığı
Karanfil Sk. No:28/12 Kızılay/ANKARA

VEKİLİ : Av.Zühal SİRKECİOĞLU DÖNMEZ- Ankara Barosu 8763
Bestekar Sk.No-49/5 Kavaklıdere/ANKARA

DAVALI : Tarım ve Orman Bakanlığı
Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı, No: 161, 06800
Çankaya/ANKARA

Y. TARİHİ : 30/07/2020

KONUSU :Davalı Bakanlığın 30/07/2020 tarihli sınav duyurusu ve uygulama talimatının Yürütülmesinin Durdurulması ve İptali talepleridir.

AÇIKLAMALAR :Davalı Bakanlık, 17/10/2020 tarihinde Bitki Koruma Ürünleri Bayilik ve Toptancılık sınavı yapılacağını internet sayfasında duyurmuştur (**Ek-1**). (<https://www.tarimorman.gov.tr/Duyuru/1192/Bitki-Koruma-Urunleri-Bayilik-Ve-toptancilik-Sinavi-Yapilacaktır>).

Duyuru ekinde de Bitki Koruma Ürünleri Bayi veya Toptancılık Sınavı Takvimi ve Uygulama Talimatı yer almıştır (**Ek-2**). Bu işlem hukuka uygun olmayıp mahkemenizce yürütmenin durdurulması ve iptaline karar verilmesini talep etmekteyiz.

Davalı Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından hazırlanan "**Bitki Koruma Ürünlerinin Toptan Ve Perakende Satılması İle Depolanması Hakkında Yönetmelik**" 13/02/2019 tarihinde 30685 sayılı RG' de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmeliğin 12.md.nin 1.fikrasının (b), (c), (ç) bentlerinin iptali talepli davamız Danıştay 10.Dairesinin E.2019/7251 sayılı dosyasında halen derdesttir. Ayrıca Yönetmeliğin 12. maddesinin 1.fikrasını değiştiren ve 18.07.2020 tarih 31189 Sayılı RG'de yayınlanarak yürürlüğe giren Yönetmelik değişikliğine de müvekkil Meslek Odası tarafından dava açılmış olup halen **Danıştay 10.Dairesinin E.2020/3768 sayılı dosyasında derdesttir.** Bu davalar sürerken idarenin

ısrarla sınav açması hukuka aykırıdır. Müvekkil ODA kamu yararını gözetme amacıyla, Davalı Bakanlık Gıda ve Kontrol Genel Mdürlüğüne 04/08/2020 tarih 521 sayılı yazı ile sınavın ertelenmesi talebinde bulunmuş ancak bir cevap alamamıştır (**Ek-3**).

İPTAL NEDENLERİ: 1-) Ziraat Mühendislerinin Sınava Tabi Tutulması Yönünden : Bilindiği gibi Kamu Kurumları tarafından yapılan sınavların hepsi kamu görevlerine atanacaklar için düzenlenmiştir. Konu ile ilgili yönetmeliklerin dayanağı olan kanun 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunudur. Örneğin “*Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelik*”, 657 Sayılı Kanuna göre çıkarılmış olup kamuda çalıştırılacak kamu görevlileri için çıkarılmıştır. Yönetmeliğin 2.maddesinde hangi kadrolar için sınav yapılacağı gösterilmiştir. (Bundan başka Örneğin; Kamuda çalıştırılacak işçiler için “*Kamu Kurum Ve Kuruluşlarının Daimi Kadrolarına İlk Defa İşçi Olarak Alınacaklar Hakkında Uygulanacak Sınav Yönetmeliği*” · Özürlülerin Devlet Memurluğuna Alınma Şartları İle Yapılacak Yarışma Sınavları Hakkında Yönetmelik çıkarılmıştır). Kamu kurum ya da kuruluşlarına bağlı olmadan **serbest hizmet faaliyeti sürdüren Kamuda görev yapmayan Ziraat Mühendisleri için sınav düzenleme yetki ve görevleri bulunmamaktadır.**

2-) Sınava Başvuru Yapabilecek Diğer Meslekler Yönünden: Sınav Uygulama Talimatında sınava başvuru yapabilecek meslekler gösterilmiştir. Ziraat Mühendisleri dışındaki Bitki Koruma Ürünleri Bayilik ve Toptancılık yapabilmelerinin kamu sağlığı açısından zararları çok açıktır. Ayrıca dayanak kanunlara da aykırıdır. Şöyle ki;

a-) Yönetmeliğin dayanağı olan 5996 sayılı Kanunun 1.maddesinin 1/8.bendinde Bitki Koruma Ürünü tanımı yapılmıştır. 18.maddesinin 1/7.bendinde de bu ürünleri üretecekler arasında eczacılar ile tekniker ve teknisyenlere yer verilmemiş, Bitki koruma ürünleri, ziraat mühendisleri, kimya mühendisleri veya kimyagerlerin sorumluluğunda üretilir. Bu ürünlerin kalite kontrolü, Bakanlık tarafından uygun görülen laboratuvarlarda bu fıkra belirtilen meslek mensupları tarafından yapılır, denilmiştir. Yönetmeliğin 12.maddesi ile Kanunda olmayan bir yetki eczacı ve tekniker/teknisyenlere verilmekte ve bu hükme dayanarak sınav başvurusu yapma hakkı tanınmaktadır. Sınavı kazanan bu meslektekiler Bitki Koruma Ürünleri Bayisi ve Toptancısı olabileceklerdir. Yönetmeliğin dayanağı olan 5996 sayılı Kanunda bitki zararlılarıyla mücadelede **eczacı, tekniker ve teknisyene yer verilmemiştir.** Kanuna dayanmayan bir yetkinin Yönetmelikle bu meslek kollarına verilmiş

olması iptal nedenidir, bu nedenle Danıştay 10.Dairesinin E.2020/3768 sayılı dosyasında açılan davanın beklenmesi gerekir.

b-) Sınava başvuru hakkı bulunan Orman Mühendisi ve Orman Endüstri Mühendisleri için de aynı durum geçerlidir. 5531 sayılı Orman Mühendisliği, Orman Endüstri Mühendisliği ve Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği Hakkında Kanun'un hiç bir yerinde '**bitki koruma**'dan söz edilmez zira bitki ve orman ürünü farklıdır. 5996 sayılı Kanunun Zararlı Organizmaların Kontrolü ve Yükümlülükler başlıklı 15/3.md.nde de ormanlar ayrı düzenlenmiştir. **Nitekim 15.maddeye dayanılarak çıkarılan 28/08/2015 tarih 29459 sayılı RG'de yayınlanarak yürürlüğe giren ve halen yürürlükte olan Orman Bitkisi ve Bitkisel Ürünlerine Arız Olan Zararlı Organizmalar ile Teknik Mücadele Yönetmeliği** zaten bu konuyu düzenlemekte ve ormanı bitki korumadan ayırmaktadır. Yönetmeliğin 4.maddesinin 1.fıkrasının (f) bendinde **Bitkisel ürün: Orman bitkisel orijinli, işlem görmemiş veya basit bir işlemde geçmiş, bitki tanımına girmeyen asli orman ürünleri ile odun dışı orman ürünleri** olarak tanımlanmıştır. **Zararlı organizma:** Orman bitkisi ve bitkisel ürünleri ile tohumlarına zarar veren bitki, hayvan veya patojenik ajanların tür, streyn veya biyotiplerini ,

Zararlı organizmalar ile teknik mücadele: Orman bitkisi ve bitkisel ürünlerini ile tohumlarına artım ve diğer kayıplara neden olan organizmaların zararını önlemek amacıyla yapılan teknik-mücadele faaliyetini, ifade eder.

Görüldüğü gibi Orman zararlılarıyla mücadele ormanlarla sınırlıdır ve Orman Genel müdürlüğü tarafından organize edilmektedir. Oysa sınav konusu bitki koruma ürünlerinin çiftçi ve tüketiciye satılmasının koşullarıyla ilgilidir. Bu yönetmelik Orman bitkisini kapsamamaktadır, zira çiftçi ormancı değildir. Yani bayiye bitki koruma ürünü almaya giden çiftçiye orman mühendisi veya endüstri mühendisinin ilaç satması mümkün değildir.

3-) Bitki koruma bayiliği, sadece ticari bir işletme olarak görülmemelidir. Bitki koruma uygulamaları da, sadece tarım ilaçlarının kullanıldığı kimyasal mücadele uygulamaları yoktur. Avrupa Birliği bizim de ülke olarak kabul ettiğimiz 2009/128 sayılı direktifinde, tarım ilaçlarının (pestisitlerin) insan sağlığı ve çevre üzerindeki risklerini ve etkilerini azaltacak Entegre Zararlı Yönetimi (IPM) uygulamalarını esas almaktadır. (https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/sustainable_use_pesticides/ipm_en). Ülkemizin de esas aldığı bu Entegre Zararlı Yönetiminde, zararlı organizmaların popülasyonlarını düşürmede insan sağlığı ve çevre üzerindeki riskleri en aza indirecek mevcut tüm bitki koruma yöntemlerinin dikkatle değerlendirilmesi ve zararlının gelişimini önleyecek bitki

koruma ürünlerinin ve diğer müdahale biçimlerinin ekonomik ve ekolojik olarak entegrasyonu anlamına gelmektedir. IPM prensipleri;

1. Zararlı organizmaların önlenmesi ve/veya bastırılmasında, seçenekler arasında özellikle aşağıdaki yollarla sağlanmalı veya desteklenmelidir:

- Ürün rotasyonu (Ormancılıkta yoktur)
- Uygun yetiştirme tekniklerinin kullanılması (ekim ve hasat zamanının değiştirilmesi, uygun toprak işleme, doğru budama) (Ormancılıkta yoktur),
- Dengeli gübreleme, dengeli sulama/drenaj uygulamalarının kullanılması, (Ormancılıkta yoktur),
- Traktör, diğer makine ve budama makası gibi ekipmanların düzenli olarak temizlenmesiyle etmenin yayılmasının önlenmesi (Ormancılıkta yoktur),

Tarım alanlarında bu konuda en fazla karar vericiler, bitki koruma bayileri olmaktadır.

2. Zararlı organizmalar, mümkün olan yerlerde yeterli yöntem ve araçlarla izlenmelidir. Bu konudaki araçlar ve alandaki gözlemlerin yanı sıra, mümkün olduğunda bilimsel olarak sağlam tahmin ve erken uyarı sistemleri kullanılmalıdır. Orman ve tarım bitkileri, ayrıca zararlıları da birbirinden farklı olduğu için izleme yöntemleri de farklıdır. Tarımda bitki koruma bayilerinin, bu konularda birikimli ve yol gösterici olması beklenir.

3. İzleme sonuçlarına dayanarak, çiftçilerin bitki koruma önlemlerinin uygulanıp uygulanmayacağına ve ne zaman uygulanacağına karar vermek zorundadır. Bunun için sağlam ve bilimsel olarak elde edilen eşik değerleri, mücadeleye karar vermede temel bileşenlerdir. Zararlı organizmalar için, bölge ve ürün anlamında tanımlanan eşik seviyeleri ve iklim koşulları dikkate alınmalıdır. Orman ve tarım alanlarındaki bitkiler birbirinden farklıdır, zararlılar da farklıdır, dolayısıyla mücadele eşikleri de farklıdır. Tarımda bitki koruma bayilerinin, bu bilgilere sahip olması beklenir.

4. Sürdürülebilir biyolojik, fiziksel ve diğer kimyasal olmayan yöntemler, tatmin edici etki sağlarsa, kimyasal yöntemlere tercih edilmelidir. Orman ve tarım alanlarındaki biyolojik, fiziksel ve diğer kimyasal olmayan yöntemler birbirinden tamamen farklıdır. Tarımda bu konuda en fazla karar vericilerin, bitki koruma bayileri olması istenir.

5. Uygulanan pestisitler hedef için mümkün olduğunca spesifik olmalı ve insan sağlığı ile hedef olmayan organizmalar ve çevre üzerinde en az yan etkiye sahip olmalıdır. Ülkemiz ormanlarında tarım ilaçları kullanılmamaktadır, tarımda ise en fazla tarım ilaçları kullanılmaktadır. Tarımda bu bilgilerin en fazla bitki koruma bayilerinde olması beklenir.

6. **Bitki koruma bayileri, bitki koruma ürünlerinin kullanımında çok kritik bir role sahiptir.** Çiftçiler, tarım ilaçlarının (pestisitlerin) ve diğer uygulamaların kullanımını, örneğin bitki üzerinde risk düzeyinin kabul edilebilir durumunu, uygulama sıklığını, kısmi uygulamalar gibi bilgileri ve zararlı organizmaların popülasyonlarında direnç gelişimi gibi bilgileri öncelikle bitki koruma bayilerinden öğrenilmek durumundadır.

7. Bitki koruma önlemine karşı pestisit direnç riskinin bilindiği durumlarda ürünlerin etkinliğini korumak için mevcut anti-direnç stratejileri uygulanmalıdır. Ormancılıkta tarım ilaçlarında direnç konusu yer almaz iken tarımda en önemli konulardan biridir. Tarımda pestisit direnç stratejileri, öncelikle bitki koruma bayilerinden beklenmektedir.

8. Zararlı organizmaların izlenmesi, pestisit kullanımı ve pestisit kalıntılarıyla ilgili doğru yöntemler ve uygulamalar, en çok bitki koruma bayilerinden beklenmektedir. Ormanlarımızda pestisit kullanılmamaktadır, dolayısıyla pestisit direnç de çalışılmamaktadır. Tarımda ise pestisit kalıntıları hem insan sağlığının korunmasında hem de ihracatta en önemli konulardandır. **Tarımda pestisit kalıntısı konusundaki güncel bilgiler, öncelikle bitki koruma bayilerinden beklenmektedir. Hal böyle olunca kanunların vermediği bir yetki ve görevi ziraat mühendisleri dışındaki mesleklere açan Yönetmelik hükmüne dayanarak sınav açmak kanuna ve kamu yararına aykırıdır. Kamu yararını korumanın tek yolu, yönetmeliğin ilgili hükümleri konusunda Danıştay 10.Dairesinin E.2020/3768 sayılı dosyasında verilecek kararı beklemek olacaktır. Zira sınav sonrası bu işi yapmaya hak kazanacak olan ziraat mühendisi dışındaki meslektekiler, sınavın dayanağı Yönetmelik hükmü iptal edilse dahi bu hakkı elde etmiş olacaklar ve piyasada yer alacaklardır. Bu ise kamu sağlığı için telafisi imkansız zararların ortaya çıkmasına neden olacaktır. Bu nedenle Mahkemenizin vereceği Yürütmenin durdurulması kararı çok önemlidir.**

Ayrıca dava konusu işlem ile sınava başvurmak zorunda kalan ziraat mühendisleri için telafisi imkansız zararlar ortaya çıkacaktır. Sınav tarihine 2 ay kadar bir süre bulunmaktadır. Bu nedenle Savunma alınmadan yürütmenin durdurulmasına karar verilmesini talep etmekteyiz.

4-) Anayasanın 135.maddesi hükmü uyarınca, Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ve halkla olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzel kişilikleridir. Müvekkil ODA da bu hukuki çerçevede bir kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşudur. Bu nedenle, üyelerinin tüm toplumsal, ekonomik ve mesleki sorunları ile doğrudan ilgilenmekle yükümlüdür.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Ana Yönetmeliğinin 6.maddesine göre de; Üyelerin hak ve yetkilerini savunmak, ortak gereksinimlerini karşılamak, mesleki uygulamaları kolaylaştırmak, mesleğin genel yararlarına uygun olarak gelişmesini sağlamak ve bu yetkilerin kullanılabilmesini gerçekleştirmek üzere resmi ve özel kuruluşlarda girişimlerde bulunmak, müvekkil ODA'nın amaç ve görevleri arasında sayılmıştır.

Ayrıca Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük, sınav duyurusunun dayanağı Yönetmeliğin düzenlediği alanda Ziraat Mühendislerine yetki ve görevler vermiştir. Tüzüğün Zirai Mücadele, Zirai Karantina ve Tarım İlaçları başlıklı 5.maddesi şöyledir:

“Tarım ürünlerinin yetiştirilmesi, hasadı, işlenmesi, depolanması, ambalajlanması ve pazarlanması aşamalarında; her türlü hastalık ve zararlılar konusunda teşhis, ilaç ve metod önerisi, mücadele, planlama ve uygulamaların denetlenmesi, gazlama (fümigasyon) gibi faaliyetler ziraat mühendisleri tarafından yürütülür.

Her türlü zirai mücadele ilacıyla parazit ve predatörleri üreten, ithal ve ihraç eden, depolayan, pazarlayan veya dağıtan işletmeler bu faaliyetleri için teknik eleman veya danışman olarak ziraat mühendisi çalıştırırlar.

Tarım ürünlerinin yetiştirilmesi, hasadı, işlenmesi, paketlenmesi, depolanması, satışı, ithal ve ihracı, taşınması işlemleri sırasında uygulanacak her türlü iç ve dış karantina esaslarının saptanması ve uygulanması ziraat mühendislerince yürütülür.

Tarımda kullanılan büyüme düzenleyici ilaç, vitamin, hormon, bakteri gibi kimyasal ve biyolojik preparatların üretimi, ithali, pazarlama ve dağıtım alanlarında çalışan işletmeler teknik eleman veya danışman olarak ziraat mühendisi çalıştırırlar.

Yukarıdaki fıkralarda geçen ilaç ve preparatların üretimi, ithali, pazarlanması ve bunların bitkilere uygulanmaları aşamalarındaki ruhsatlandırma ve denetim işleri ziraat mühendisleri tarafından yürütülür.”

Tüm bu mevzuat çerçevesinde müvekkil ODA'nın, dava konusu işlemin iptalini istemekte menfaati bulunmaktadır.

HUKUKİ NEDENLER : Anayasa, İYUK, 7472 Sayılı K., 657 sayılı K., Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük, Yönetmelikler, İlgili tüm mevzuat.

DELİLLER : Sınav Duyurusu, Danıştay 10.Dairesi dosyası, yasal tüm delil.

SONUÇ ve İSTEM : Açıklanan ve Mahkemenizce re'sen dikkate alınacak nedenlerle, dava konusu **“17 Ekim 2020 tarihinde Bitki Koruma Ürünleri Bayi ve Toptancılık Sınavı yapılacağına dair duyuru ve eki Uygulama Talimatı”** işleminin Yürütülmesinin Durdurulmasına ve İptaline; yargılama giderleri ile vekalet ücretinin karşı tarafa yükletilmesine karar verilmesini saygı ile arz ve talep ederim. 21/08/2020

Av.Zühal SİRKECİOĞLU DÖNMEZ

Davacı ODA Vekili

EKİ: Vekaletname

Ek'ler

